

ב"ה

גידול הזקן ואיסור השחתתו¹

תוכן הענינים

1	הלאוין בהשחתת הזקן
2	הפעולות הנאסרות מכלל הלאוין
2	מדין "לא תשחית" ו"לא יגלחו"
4	מצד "הליכה בחוקות הגוי"
5	מדין "לא ילבש"
6	טענות ותשובות – גזיזת הזקן במספריים או במכונת גילוח
11	הטעמים לאיסור השחתת וגלוח הזקן
11	א. הרחקה מע"ז ומאומות העולם
11	ב. הפרדה בין זכר ונקבה
12	ג. הדרת פני האדם וצלם אלקים
12	ד. טעמים על פי קבלה
13	ה. מנהג ישראל מזמן הנביאים
14	ו. טעמים נוספים

הלאוין בהשחתת הזקן

בתורה מצינו פעמיים את הלאו של השחתת הזקן בפרשת קדושים (יט, כז): "ולא תשחית את פאת זקנך" ובפרשת אמור (שם כא, ה): "ופאת זקנם לא יגלחו"².

המשחית את זקנו עובר בחמשה לאוין, שכן חמש פאות יש לזקן, ועל כל אחת מהן עובר בלאו³.

¹ במאמר זה נעזרנו רבות בספרו המצויין של ר' משה ניסן ווינער, "הדרת פנים זקן", וזכות הרבים תלוי בו.

המאמר נערך ע"י חבר המכון הרב מנחם מרדכי ריפקינדר שליט"א.

² הטעם שנכפל האיסור ראה: קידושין (לה, ב), מכות (כא, א), תוס' שבועות (ג, א ד"ה ועל הזקן), ספר המצות להרמב"ם (מל"ת קעא). הטעם שנכפל בכהנים ראה: תוס' נזיר (מ, ב), עיניים למשפט (יבמות ה, ב).

³ משנה מכות (כ, א): "חייב . . . על הזקן שתיים מכאן ושתיים מכאן ואחת מלמטה"רמב"ם (עבודה זרה יב, ז): "וחמש פאות יש בו לחי העליון ולחי התחתון מימין וכן משמאל ושכולת הזקן. ולוקה על כל פאה ופאה".

